

ΜΙΚΡΟ ΛΕΞΙΚΟ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

A

ἀγείρω = A.ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. συναθροίζω, συγκεντρώνω 2. συγκεντρώνω χρήματα ή αγαθά με επαιτεία | κάνω έρανο υπέρ ναού ή θεότητας B.ΜΕΣΟ και ΠΑΘΗΤΙΚΟ συναθροίζομαι, συνέρχομαι, συγκαλούμαι σε συνέλευση

θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀγέρθη ἢ ἐς φρένας θυμὸς ἀγέρθη= η ψυχή αναλαμβάνει τις δυνάμεις της, συνέρχεται (πβ. τη νεοελληνική φράση «πήγε η ψυχή στον τόπο της» μετά από σωματική και ψυχική δοκιμασία)

ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν ὁμηγερέες τε γέγοντο= αφού μαζεύτηκαν και βρέθηκαν όλοι μαζί

ἀγών= A. συγκέντρωση, συνάθροιση |τόπος συνάθροισης πλοίων B. διαγωνισμός, αγώνισμα (ἀγών ιππικός, γυμνικός, μουσικός κ.ά) Γ. 1. επίπονη προσπάθεια για την πραγματοποίηση ενός σκοπού | **ὡς σύστ.** A 2. δοκιμασία ή κίνδυνος |μάχη, πολεμική σύρραξη 3. αντιπαράθεση, συζήτηση μεταξύ δύο αντιτιθέμενων πλευρών |θεατρικός όρος 4. δικαστικός αγώνας 5. κρίσιμη περίσταση

ἀγὼν στεφανηφόρος ἢ στεφανίτης, ἀγὼν χάλκεος= αγώνας με έπαθλο στεφάνι ή χάλκινη ασπίδα |μεγάλοι πανελλήνιοι αγώνες |τόπος διεξαγωγής αγώνων, στίβος |συναγωνισμός, άμιλλα

(εἰς) ἀγῶνα καθιστάναι, τιθέναι, προτιθέναι, ποιεῖν, ποιεῖσθαι= τελώ ή προτείνω αγώνα

ἄγω καὶ φέρω= ληλατώ

ἄδεια= έλλειψη φόβου, ασφάλεια

ἄθλον= έπαθλο, βραβείο

ἀθυμία= στενοχώρια, δειλία

αἰρέω = A.ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ και ΜΕΣΟ 1. παίρνω με τα χέρια μου, παίρνω για τον εαυτό μου |παίρνω από κπ., αφαιρώ |φρ. ἑλῶν=δια της βίας 2. συλλαμβάνω, πιάνω αιχμάλωτο |για ανθρώπους και ζώα |σκοτώνω |νικώ 3. πιάνω, συλλαμβάνω κπ. να κάνει κτ. | **με κτγ. μτχ.** 4. αποδεικνύω κπ. ένοχο για κτ. 5. κυριεύω, κατακτώ |καταλαμβάνω, κυριεύω |μτφ. |φρ. θάμβος, χόλος, λήθη, σκότος, ὕπνος αἰρεῖ τινα |ΟΜ |αποκτώ, εξασφαλίζω 6. συλλαμβάνω με το μυαλό, κατανοώ B.ΜΕΣΟ 1. εκλέγω |εκλέγω με την ψήφο μου 2. προτιμώ |με απρφ. Γ.ΠΑΘΗΤΙΚΟ 1. κυριεύομαι 2. κερδίζομαι 3. εκλέγομαι

ἐλεῖν δίκην ἢ γραφήν= παίρνω ψήφο για καταδίκη του αντιπάλου

(δίκην) ἐλεῖν με αιτ.= καταδικάζω κπ. με δίκη

οἱ ἐλόντες (αντ. οἱ ἐαλωκότες)= οι καταδικασμένοι (αντ. αυτοί που κερδίζουν τη δίκη)

αἰτία = A.ο λόγος για τον οποίο συμβαίνει κτ., φαινόμενο ή ενέργεια που οδηγεί σε ένα αποτέλεσμα, αιτία (λατ. causa) |επιστημ. |πρωταρχική αιτία B. |αρνητικά 1. ευθύνη, κατηγορία 2. μομφή, ψόγος |με ὡς |επίκριση, κατάκριση 3. καταγγελία, κατηγορία,δικανικός όρος,με γεν. της αιτίας Γ. |θετικά 1. φήμη 2. αγαθή ενέργεια, το αποτέλεσμα αγαθής ενέργειας

αἰτίαι κοιναί= κατηγορίες για δημόσια αδικήματα,αντ. αἰτίαι ἴδια (για ιδιωτικές υποθέσεις)

αἰτίας ἀπολύειν= απαλλάσσω από την κατηγορία, αθώνω

αίτιαν ἔχειν, φέρεσθαι τινός= κατηγορούμαι για κάτι

εἰς αἰτίαν ἐμπίπτειν, αἰτίαις περιπίπτειν=κατηγορούμαι

αἰτίαν ἔχειν ὑπό τινος= κατηγορούμαι από κπ.

αἰτίαν ὑπέχειν = εἶμαι υπό κατηγορία

ἐν αἰτία βάλλειν, ἔχειν = θεωρώ κπ. ἔνοχο

εἰς αἰτίαν καθιστάναι τινά= κατηγορώ κάποιον

τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν τινί= αποδίδω ενοχή σε κπ.

αἰτιάομαι -ῶμαί τινα= κατηγορώ κάποιον

ἄλλότριος= ξένος

ἄμαρτάνω= ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ και ΜΕΣΟ Α. 1. αστοχώ, αποτυγχάνω, σφάλω | με γεν. 2. στερούμαι, χάνω | με γεν. 3. υποπίπτω σε παράπτωμα, διαπράττω ασέβεια | απόλ. | με σύστ. Α | με εμπρόθετο προσδιορισμό Β. ΠΑΘΗΤΙΚΟ διαπράττεται ένα σφάλμα, αποτυχαίνει κτ.

τὰ ἡμαρτημένα, τὰ ἄμαρτηθέντα= σφάλματα, αστοχίες

ἀμύνω τινά = εκδικούμαι κάποιον/ **ἀμύνω τινί =** βοηθώ κάποιον

ἀναιρῶ (για θεό, μαντείο) = δίνω χρησμό

ἀναιρῶ/ ἀναιροῦμαι τοὺς νεκρούς= περισυλλέγω τους νεκρούς για ταφή

ἀναιρέσεις= περισυλλογή νεκρῶν για ταφή/ καταστροφή/ φόνος

ἀνδράποδον= δούλος/ **ἐξανδραποδίζω=** υποδουλώνω

ἀντίος = ΕΠΙΘΕΤΟ Α. 1. αυτός που τοποθετείται απέναντι, μπροστά σε κπ. ή κτ. | για τόπο | με γεν. | με δοτ. 2. ενάντιος, αντίπαλος, αντίθετος, ανάποδος | με φ. | αυτός που έρχεται απέναντι, βαδίζει σε αντίθετη κατεύθυνση | με ρήμα κίνησης | με δοτ. | αυτός που βαδίζει εναντίον κπ., ο επιτιθέμενος | με γεν. | με δοτ. Β. | αντίον, αντία ως πρόθεση με γεν.= κατενώπιον, απέναντι | σε αντίθεση με... | με λεκτικό ρήμα | μπροστά από, προς την κατεύθυνση | με ρήμα κίνησης | εναντίον | ΕΠΙΡΡΗΜΑ απέναντι, μπροστά, αντίθετα

ἀντίον ηὔδα= απάντησε, αποκρίθηκε

ἀντιποιέω = Α.ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ανταποδίδω μια ενέργεια ή πράξη Β.ΜΕΣΟ 1. επιζητώ, επιδιώκω κτ. | με γεν. | εγείρω αξιώσεις, προβάλλω απαιτήσεις, διεκδικώ 2. αμφισβητώ την κυριότητα | προβάλλω δικαιώματα, οικειοποιούμαι, σφετερίζομαι 3. καυχιέμαι | με απρφ.

ἀπάγω= οδηγώ, απομακρύνω

ἀποδημῶ= εἶμαι μακριά από την πατρίδα μου

ἀποδιδράσκω = 1. δραπετεύω (ιδίως για φυλακισμένους ή δούλους) | απόλ. | με γεν. (σπάνια) ή εμπρόθετο προσδιορισμό | λιποτακτώ | στρατιωτικός όρος 2. διαφεύγω, ξεφεύγω, αποφεύγω | με αιτ.

ἀποκνέω- ῶ= διστάζω

ἀποκτείνω = 1. σκοτώνω | θυσιάζω | για ζώα 2. καταδικάζω σε θάνατο, σκοτώνω μετά από δικαστική απόφαση 3. στεναχωρώ, προξενώ λύπη

ἀπολείπω = εγκαταλείπω, αφήνω

ἀπόλλυμι ή ἀπολλύω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. εξολοθρεύω, σκοτώνω, σφάζω | για πρόσωπα | καταστρέφω, αφανίζω, ρίχνω κτ. σε συμφορές | μτφ. | καταστρέφω κτ. για χάρη κτ. | με αιτ. και γεν. | διαφθείρω | για γυναίκα Β. ΜΕΣΟ και ΠΑΘΗΤΙΚΟ 1. πεθαίνω, χάνομαι, εξολοθρεύομαι | με σύστ. Α | με δοτ. του τρόπου 2. καταστρέφομαι, αφανίζομαι | είμαι χαμένος, κατεστραμμένος (κυρίως στον πρκ. ἀπόλωλα) | χάνομαι με τον πιο ελεεινό και κακορίζικο τρόπο | σε κατάρα | να σε βρει κακό, να χαθείς άθλια, ανάθεμά σε (στη μτχ. μέλλ.) 3. εξαφανίζομαι, γίνομαι αφανής, εκλείπω

ἀπολύω τινά τās αίτίας = απαλλάσσω κάποιον από την κατηγορία

λόγοις ή λέγων ἀπόλλυμι τινά = ενοχλώ έως θανάτου κτ. με τα λόγια μου, σκοτώνω με τα λόγια μου 2. καταστρέφω, αφανίζω, ερημώνω, συντρίβω | για πράγματα 3. χάνω

ἀποφαίνομαι + κτγ μτχ = εκφράζω τη γνώμη μου/ συμβουλεύω να

ἀποφαίνω + κτγ μτχ = αποδεικνύω ότι

ἀποφεύγω τήν δίκην = αθώνομαι

ἀποψηφίζομαί τινος = αθώνω κάποιον

ἀρχή = Α. 1. έναρξη, αρχή, αφετηρία, προέλευση | τοπικά και χρονικά | συχνά στον πληθ. 2. πρώτη αιτία, πρωταρχικό στοιχείο, απαρχή, θεμελιώδης αρχή | επιστήμη και φιλοσοφία | θεμελιώδης κανόνας της επιστήμης | επιστήμη Β. διοίκηση, κυβέρνηση, αξίωμα, εξουσία, κυριαρχία | ως σύστ. Α | διάρκεια μιας αρχής, ενός αξιώματος | στον πληθ. οι αρχές, η εξουσία, οι άρχοντες

ἄμα ἀρχῆ = στην αρχή, αρχικά

ἐξ ἀρχῆς = από την αρχή, από παλιά

ὁ ἐξ ἀρχῆς = αρχικός

κάτ' ἀρχάς, τὸ κάτ' ἀρχάς = στην αρχή

(τήν) ἀρχήν, τās ἀρχάς = πρώτα απ' όλα

ἀρχήν με ἀρνηση = καθόλου, σε καμιά περίπτωση

ἄρχω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. είμαι πρώτος, πηγαίνω πρώτος, προηγούμαι | οδηγώ κτ. | με αιτ. πράγμ. και δοτ. προσ. 2. κυβερνώ, διοικώ, είμαι αρχηγός | συνήθως με γεν., σπανιότερα με δοτ. προσ. | απόλ. | με σύστ. Α 3. αρχίζω, κάνω αρχή. Β. ΠΑΘΗΤΙΚΟ διοικούμαι, εξουσιάζομαι, είμαι υπήκοος

ἀπό Διὸς ἄρχεσθαι = ας αρχίσουμε από το σπουδαιότερο πρόσωπο ή πράγμα

οἱ ἀρχόμενοι = οι υπήκοοι

ἀρχή = έναρξη, εξουσία

αὐτοκράτωρ = αυτός που έχει απόλυτη εξουσία, με απόλυτη εξουσία

αὐτὸς + δοτική αντικειμενική = ο ίδιος

ἀτιμία= ντροπή, στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων/ **ἄτιμος** = αυτός που έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα

ἀφίσταμαι τινος= απομακρύνομαι από κάποιον, αποστατώ

Β

βαρέως ή χαλεπῶς φέρω= αγανακτώ, οργίζομαι

βέβαιος= ασφαλής, σταθερός

βιάζομαι τὸν ἔκπλου= εκβιάζω την έξοδο από το λιμάνι

βουλεύω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. σκέφτομαι | σχεδιάζω, μηχανεύομαι | με αιτ. πράγμ. 2. αποφασίζω να κάνω κτ. 3. δίνω γνώμη, συμβουλεύω 4. είμαι μέλος βουλής, είμαι βουλευτής Β. ΜΕΣΟ 1. σκέφτομαι, μελετώ για να αποφασίσω | απόλ. 2. συσκέπτομαι ως μέλος συμβουλίου για λήψη απόφασης 3. αποφασίζω να κάνω κτ. Γ. ΠΑΘΗΤΙΚΟ κτ. ορίζεται ή αποφασίζεται μετά από σκέψη

τά βεβουλευμένα= οι αποφάσεις

βουλή = Α. 1. συμβουλή, νουθεσία | βούληση, θέλημα των θεών 2. σκέψη, γνώμη | στον πληθ. σχέδια, γνώμες 3. πρόταση, απόφαση μετά από σύσκεψη, ψήφισμα Β. 1. κάθε συμβούλιο, συνέδριο γερόντων 2. (στην Αθήνα) η βουλή των πεντακοσίων, οι βουλευτές

ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ= η βουλή και οι πολίτες αποφάσισαν

συλλέγω τὴν βουλήν= συγκαλώ τη βουλή

βουλήν ποιῆσθαι= βουλεύεσθαι

βουλῆς εἶναι= είμαι μέλος της βουλής

βούλομαι = Α. 1. θέλω, επιθυμώ, έχω τη βούληση | με απρφ. | με αιτ. πράγμ. και δοτ. προσ. | με αιτ. και απρφ. | απόλ. | έχω την τάση | συνήθ. σε 3. προσ. με απρφ. 2. προτιμώ, προκρίνω, θέλω περισσότερο | με το μᾶλλον ή το ἢ 3. εννοώ, θέλω να πω, ισχυρίζομαι

τί βουλόμενος= με ποιο σκοπό

βουλομένῳ τινί ἐστι με απρφ.= είναι σύμφωνο με την επιθυμία κτ.

ὁ βουλόμενος= όποιος θέλει, ο καθένας

Γ

Γινώσκω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. γνωρίζω, μαθαίνω, αντιλαμβάνομαι, κατανοώ, γνωρίζω καλά | με αιτ. | με απρφ. | με γεν. | με κτγ.μτχ. | με δευτερεύουσα πρόταση 2. αναγνωρίζω μετά από παρατήρηση, διακρίνω, ξεχωρίζω 3. πιστεύω, σχηματίζω γνώμη για κτ. ή για κτ., κρίνω, αποφασίζω Β. ΠΑΘΗΤΙΚΟ γίνομαι γνωστός, αναγνωρίζομαι

ὁ γινώσκων= αυτός που αντιλαμβάνεται

ἔγνων= κατάλαβα

ἔγνωσ= ἔχεις δίκιο, μιλάς σωστά

τὰ γινωσκόμενα= αὐτὰ που γίνονται αντιληπτά

μτχ.πρκ. ἔγνωσμένος με ενεργητική σημασία= εἶμαι αποφασισμένος

τὰ ἔγνωσμένα= οἱ αποφάσεις

γίνομαι ἀνάστατος= καταστρέφομαι ολοκληρωτικά

γραφὴ = 1. ἡ χάραξη στοιχείων σε μιὰ ἐπιφάνεια, ἡ ἀποτύπωση τοῦ γραπτοῦ λόγου, ἡ διαδικασία τῆς γραφῆς | τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γραφῆς: γραπτό κείμενο, ἐπιστολή, ἔγγραφο, ἐπιγραφή 2. σχεδίαση, ἰχνογράφηση, ζωγραφιά, σχέδιο, πίνακας | τέχνη | περιγραφή 3. κατηγορητήριο ἔγγραφο, καταγγελία σε δημόσια δίκη (**αντ. δίκη**=καταγγελία γιὰ ἰδιωτική υπόθεση) | δικανικός ὅρος

γραφὴ, δίκη, εἰσαγγελία, ἔγκλημα= κατηγορία, καταγγελία

Δ

διαγιγνώσκω= ἀποφασίζω

δίαιτα= τρόπος ζωῆς

διαλέγομαι= συζητῶ

διαλλάττω= συμφιλιώνω

διαπράττομαι= κατορθώνω, πετυχαίνω

διαρρήδην= ρητά

διαφέρω τινός= διαφέρω, υπερέχω κάποιου

διαχρῶμαι τι ἢ τινά= καταστρέφω, φονεύω

διδάσκω= πληροφορῶ, διαφωτίζω

διεξέρχομαι= μνημονεύω ἀναλυτικά

δικάζω (φεύγω, γράφομαι, ὀφλισκάνω) δίκην + γενική τῆς αἰτίας = καταδικάζομαι γιὰ...

δίκας δίδωμι= δέχομαι νὰ υποβληθῶ σε δίκη

δίκην δίδωμί τινι ἢ δίκην δίδωμι ὑπό τινος= τιμωροῦμαι ἀπὸ κάποιον

δίκην δίδωμι τινί τινός= τιμωροῦμαι γιὰ κάτι ἀπὸ κάποιον

δίκην λαμβάνω παρά τινός= τιμωρῶ κάποιον

διώκω= κατηγορῶ, εξορίζω, καταδιώκω ≠ **φεύγω**= κατηγοροῦμαι, εξορίζομαι, καταδιώκομαι / **φυγή**= ἡ **εξορία**, ὁ

διώκων= ὁ κατήγορος

δηλός = Α. 1. ορατός, φανερός 2. προφανής, πρόδηλος

δηλός εἶμι= γίνομαι φανερός, ἀποδεικνύομαι

δήλον ποιεῖν= κάνω κάτι φανερό, αποδεικνύω

απρόσ. δήλόν ἐστι= είναι φανερό, αποδεικνύεται

δήλον ἢ δήλον ὅτι= δηλαδή, προφανώς, φανερά

δηλώω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ και ΜΕΣΟ 1. δείχνω, παρουσιάζω, φανερώνω, αποκαλύπτω | με αιτ. | με αιτ. πράγμ. και δοτ. προσ. | με αιτ. και κτγ. | με κτγ. μτχ. | με ὅτι ἢ ὡς | απρόσ. με ὅτι ἢ ὡς | ειδοποιώ, αναγγέλλω 2. αποδεικνύω | με εμπρόθετο προσδιορισμό | υποδεικνύω | **φρ. δηλοῖ δέ**=αποδεικνύει, φανερώνει | επιστήμη | απόλ. 3. διασαφηνίζω, επεξηγώ, αναπτύσσω τις απόψεις μου, διηγούμαι | με εμπρόθετο προσδιορισμό Β. ΠΑΘΗΤΙΚΟ φανερώνομαι, αποκαλύπτομαι

δῆμος= ο λαός, η δημοκρατία, οι δημοκρατικοί

δηώω- ὤω= λεηλατώ/ **δήωσις**= λεηλασία

δαιτάω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. ορίζω συγκεκριμένη διατροφή, επιβάλλω δίαιτα 2. είμαι διαιτητής, κρίνω, αποφασίζω, εκδίδω διαιτητική απόφαση | με δοτ. | με απρφ. | με σύστ. Α | κάνω κάτι φανερό, αποδεικνύω 3. διευθύνω, κυβερνώ Β. ΜΕΣΟ και ΠΑΘΗΤΙΚΟ ακολουθώ έναν ορισμένο τρόπο ζωής, διαβίω, ζω, περνώ τον καιρό μου | ζω σε έναν τόπο

δαιτῶμαι νόμιμα ἐς θεούς= ζω σεβόμενος / τιμώντας τους θεούς

διάκειμαι = Α. 1. βρίσκομαι σε ορισμένη σωματική ή ψυχική κατάσταση ή διάθεση | χρησιμεύει ως παθ. τύπος του διατίθημι | με τροπικό επίρρημα | με γεν. | με δοτ. | με πρός και αιτ. | μτφ. 2. (με παθητική σημασία) θεωρούμαι από κπ.

εὖ ἢ κακῶς διάκειμαι= έχω θετική ή αρνητική προδιάθεση έναντι κπ.

τὰ διακείμενα= οι συμφωνίες

διαφέρω = Α. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ 1. περνώ τον καιρό μου, ζω | χρόνος 2. μεταφέρω προς διάφορες κατευθύνσεις, διαχέω, διασκορπίζω | τόπος | περνώ, διασχίζω 3. υπομένω, αντέχω μέχρι τέλους 4. ρίχνω αρνητική ψήφο, ψηφίζω καταδικαστικά Β. ΑΜΕΤΑΒΑΤΟ 1. διαφέρω, είμαι διαφορετικός, ανόμοιος | με γεν. συγκρ. | με γεν. συγκρ. και αιτ. αναφ. | με εμπρόθετο προσδιορισμό 2. διακρίνομαι, υπερέχω | με δοτ. αναφ. | με εμπρόθετο προσδιορισμό | με γεν. συγκρ. και αιτ. αναφ. | με απρφ. | σε αρνητικές προτάσεις: είμαι κατώτερος | διαφέρει, υπάρχει διαφορά | απρόσωπη σύνταξη διαφέρει | με ενδιαφέρει, με νοιάζει

τὸ διαφέρον, τὰ διαφέροντα= το συμφέρον, τα συμφέροντα

δίδωμι = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. δίνω, παρέχω, προσφέρω | με αιτ. και δοτ. | με δοτ. και απρφ. | με απρφ. | με αιτ. 2. παραδίδω | με αιτ. και δοτ. | παραδίδω γυναίκα σε κπ. για σύζυγο 3. προσφέρω στους θεούς (δῶρο, προσφορά, θυσία) | με αιτ. και δοτ. | χαρίζω, επιτρέπω | σε προσευχές και ευχές 4. αποδέχομαι, λαμβάνω ως δεδομένο

δίδωμι εὖ= παρέχω εύνοια, είμαι ευμενής

ὄρκον δίδωμι= δίνω ὄρκο, δεσμεύομαι με ὄρκο

ψηφὸν δίδωμι= ψηφίζω, εγκρίνω με ψήφο

ψηφισμα δίδωμι= θέτω πρόταση σε ψηφοφορία

λόγον δίδωμι= λογοδοτώ

λόγον δίδωμι τινὶ= δίνω την άδεια σε κπ. να μιλήσει

χάριν δίδωμι τινί= χαρίζομαι

δίδωμι ἑαυτὸν τινί= παραδίδομαι σε κπ.

δίκη = Α. ἔθος, συνήθεια, τρόπος, κανόνας | **ἢ αιτ. ως ἐπίρρημα δίκην**= κατά τον τρόπο, κατά τη συνήθεια | με γεν. Β. | δικανικός όρος 1. ικανοποίηση για ένα ἔγκλημα, ανταπόδοση, ποινή (σε περιπτώσεις αυτοδικίας) 2. αἴσθημα του δικαίου, δικαιοσύνη 3. δίκη για ιδιωτική υπόθεση σε αντ. με τη λ. γραφή=δίκη για δημόσιο ἔγκλημα ἢ δημόσια καταγγελία | δικαστήριο, ἡ διαδικασία της δίκης, εκδίκαση υπόθεσης | δικαστική απόφαση

δίκην δίδωμί τινί τινος= δίνω ικανοποίηση για ἔγκλημα σε κπ., τιμωρούμαι

δίκην ὑπέχω= υποβάλλομαι σε δίκη

δίκην ὀφλισκάνειν (ὀφλεῖν) ὑπό τινος= καταδικάζομαι από κπ.

δίκην διώκειν= εἶμαι κατηγορος σε κάποια δίκη

δίκην φεύγειν= εἶμαι κατηγορούμενος σε δίκη

δίκας δοῦναι= υποβάλλω κπ. σε δίκη, σε διαιτησία

λαγχάνειν τινι δίκην= καταγγέλλω κπ., τον σέρνω στο δικαστήριο

διώκω = Α. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 1. ακολουθώ κπ. με εχθρική διάθεση, καταδιώκω (ιδίως σε πόλεμο ἢ κυνήγι) | ακολουθώ κπ. με φιλική διάθεση ἢ ως οπαδός | ακολουθώ κπ. με ερωτική διάθεση | διώχνω, απελαύνω

διώκω γραφήν= καταγγέλλω, κινώ δίκη

δίκην διώκω= ζητώ το δικίο μου ενώπιον του δικαστηρίου

φόνον τινὸς διώκω= εκδικούμαι για τον φόνο ἄλλου

ὁ διώκων= ο κατηγορος, ο μηνυτής

ὁ διωκόμενος= κατηγορούμενος

δοκιμάζομαι = υποβάλλομαι σε δοκιμασία

δόξα= γνώμη, ιδέα, υπόληψη, φήμη

δώρων γραφή= 1. υποχρεωτική προσφορά σε ηγεμόνα ἢ βασιλιά, φόρος 2. δώρα ἢ χαρίσματα από τους θεούς ἢ από τη φύση στον ἄνθρωπο

Ε

ἔαρ, ἦρ= ἀνοιξη (**ἄμα τῷ ἦρι**= με την ἀνοιξη)

ἐγκαλῶ τινί τι= κατηγορώ κάποιον για κάτι

ἐγγωρεῖ= εἶναι δυνατό, επιτρέπεται να...

εἴθισμαι (εἴωθα)= συνηθίζω

ἐκβάλλω τινά= εξορίζω ≠ **ἐκπίπτω ὑπό τινος**= εξορίζομαι

ἐκκλησίαν ἀνίστημι, διαλύω=διαλύω τη συνέλευση

ἐκποδῶν ποιῶμαι τινα= διώχνω ≠ ἐκποδῶν γίγνομαι= βγαίνω από τη μέση

ἔλαττον ἔχω τινός= μειονεκτώ# πλέον ἔχω= πλεονεκτώ

ἔλεγχος = εξέταση για διαπίστωση της αλήθειας, λογοδοσία, απόδειξη | διαδικασία εξακρίβωσης μιας κατηγορίας μέσω της αμφισβήτησής της, έρευνα | δικανικός όρος | συλλογιστική διαδικασία για αμφισβήτηση ή ανασκευή μιας άποψης, αποδεικτικός συλλογισμός | φιλοσοφία

ἔλεγχον ποιῶμαι= ελέγγω, ερευνώ

εἰς ἔλεγχον ἐξίεναι= υποβάλλομαι σε δοκιμασία, σε έλεγχο, προβαίνω σε έλεγχο

ἔλεγχον δίδοναι= απολογούμαι

ἔλεγχον φεύγειν = αποφεύγω τον έλεγχο

εἰς ἔλεγχον ἰέναι = καλούμαι σε απολογία

ἐμποδῶν εἰμι ἢ γίγνομαι τινα= εἶμαι εμπόδιο σε κάποιον

ἐνὶ (ἔνεστι), πάρι (πάρεστι)= εἶναι δυνατό

ἐν ἐμοί ἐστι= εξαρτάται από μένα

ἐν ἀπορίᾳ εἰμί= βρίσκομαι σε δύσκολη θέση

ἐνιαυτός= έτος, χρόνος

(ὁ) ἐπιβουλεύων =ο συνωμότης | τὰ ἐπιβουλεύόμενα =τα κρυφά και ύπουλα σχέδια, οι συνωμοσίες

(ὡς) ἔπος εἰπεῖν ἢ ὡς εἰπεῖν ἔπος = για να πω με συντομία

ἐπαγγέλλομαι= υπόσχομαι

ἐπεξέρχομαι= επιτίθεμαι

ἐπέρχεται= μου έρχεται κάτι στο μυαλό

ἐπιτρέπω τινί τι= εμπιστεύομαι, αναθέτω σε κάποιον κάτι

ἐπιβουλεύω τινί= σχεδιάζω κακό εναντίον κάποιου

ἐπιδημῶ, ἐνδημῶ= βρίσκομαι στην πατρίδα μου# ἀποδημῶ= εἶμαι μακριά από την πατρίδα μου

ἐπιλαμβάνομαι τινός= ασχολούμαι με κάτι

ἐπιλανθάνομαι= λησμονώ

ἐπισκήπτω= διατάζω, δίνω εντολή

ἐπισκοπῶ= εξετάζω, επιθεωρώ

ἐπιστέλλω= παραγγέλλω (με επιστολή)

ἐπιτήδειος= κατάλληλος, χρήσιμος, φιλικός

ἔργον ἐστί+ ἀπαρέμφατο= εἶναι δύσκολο να

ἔσθλος = Α. 1. καλός, αγαθός, ευγενής (αντ. κακός), ωραίος | για ἔμψυχα και ἀψυχα | καλός, ἔντιμος, πιστός, εὐκρινής | με ἠθική σημασία 2. γενναίος, ἀνδρείος, ἰσχυρός, ἄξιος, ξακουστός 3. συνετός, φρόνιμος, πολύτιμος | αἰσίος, εὐοίωνος, τυχερός

τὸ ἐσθλόν = ἡ καλή τύχη, ἡ εὐτυχία

τὰ ἐσθλά = οἱ ευγενικές πράξεις ἢ σκέψεις | **τὰ ἐσθλά** = ἡ περιουσία, τὰ ἀγαθὰ

τὰ ἔσχατα = τὰ ἄκρα, τὰ ὅρια, τὰ πέρατα

ὁ ἔσχατος ὄρος=ο ελάσσω ὄρος

τὸ ἔσχατον = στο τέλος

ἐπὶ (τὸ) ἔσχατον με γεν. = ως το τέλος

ἐπ' ἐσχάτω = στο τέλος

εἰς τὸ ἔσχατον, εἰς τὰ ἔσχατα = πάρα πολὺ

εὖ λέγω τινά= ἐπαινώ ≠ **εὖ ἀκούω ὑπό τινος** = ἐπαινούμαι

εὖ πάσχω ὑπό τινος= ευεργετούμαι

εὖ ποιῶ τινά= ευεργετῶ κάποιον ≠ **εὖ πάσχω ὑπό τινος**= ευεργετούμαι

εὖ πράττω= εὐτυχῶ ≠ **κακῶς πράττω**= δυστυχῶ

εὖ φρονῶ= εἶμαι συνετός

εὐπραγία= καλή πράξη, καλὸ ἔργο, καλή ὑπηρεσία

ἐφίεμαί τινος= ἐπιθυμῶ

ἐφίσταμαι= προΐσταμαι

ἐφορῶ= ἐπιβλέπω, παρατηρῶ

ἔαω -ῶ τινά (τι) χαίρειν= ἀφήνω να πάει στο καλὸ

Ζ

ζημία= ἀπώλεια, υλική ἢ σωματική βλάβη, φθορά, συμφορά, ζημία

θάνατον ζημίαν ἐπιθέσθαι ἢ προθεῖναι ἢ τάξει ἢ ψηφίσασθαι= ἐπιβάλλω, ὀρίζω τὴν ποινὴ του θανάτου

Η

ὁδὸν ἠγοῦμαι= προπορεύομαι στον δρόμο

ἠγοῦμαι (με ἢ και χωρὶς) δεῖν και ἀπρφ.= νομίζω ὅτι πρέπει να ..., θεωρῶ καλὸ να...

ήσυχίαν ἄγειν, ἔχειν= αδρανῶ, αναπαύομαι, σιωπῶ

ήσυχίαν ἄγειν, ἔχειν πρὸς τινα ἢ ὑπὲρ τινος= ησυχάζω, βρίσκομαι σε κατάσταση ειρήνης σε σχέση με κτ.

Θ

θαυμάσια ἐργάζομαι= συμπεριφέρομαι αλλόκοτα, παράξενα/ κάνω πράξεις που προκαλούν θαυμασμό

θαυμαστόν ὅσον ἢ ἡλίκων= κτ. πολύ περίεργο ἢ ἄξιο απορίας

θεωρός= πρεσβευτής σε μαντείο ἢ θεατής σε αγώνες

Ι

ἴδιος = ΕΠΙΘΕΤΟ Α. 1. αυτός που ανήκει σε κτ. άτομο, ο ιδιωτικός, αντ. κοινός, δήμιος, δημόσιος, πολιτικός | φρ. ἴδιοι λόγοι=λόγος της καθημερινής ζωής, ιδιωτική συζήτηση 2. αυτός που ανήκει σε κτ., που είναι δικός του και όχι ξένος, προσωπικός, αντ. ἀλλότριος | ως ουσ. τὸ ἴδιον ἢ τὰ ἴδια=οι ιδιωτικές υποθέσεις, τα ιδιωτικά συμφέροντα (αντ. τὰ κοινά) | φρ. εἰς τὸ ἴδιον=για λογαριασμό μου | ως ουσ. τὸ ἴδιον ἢ τὰ ἴδια=η προσωπική περιουσία | φρ. τούμόν ἴδιον ἢ τὸ ἴδιον τὸ ἑμαυτοῦ Β. 1. ιδιαίτερος, ξεχωριστός | τὸ ἴδιον=το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, η χαρακτηριστική ιδιότητα κάποιου είδους 2. παράξενος, ασυνήθιστος Γ. | η δοτ. ως επίρρημα ἰδίᾳ=ιδιαιτέρως, χωριστά, κατ' ἴδιαν (αντ. δημοσίᾳ), για προσωπικό λογαριασμό, προσωπικά | με γεν. | ΕΠΙΡΡΗΜΑ ιδιωτικά, με ιδιαίτερο τρόπο, ειδικά, χωριστά

ἱερὸν ἦμαρ = θεία μέρα

ικέτης= ικέτης# οἰκέτης= ο δούλος

Κ

καθεύδω= κοιμάμαι

καθίστημι= εγκαθιστώ, διορίζω

κάθοδος= επιστροφή στην πατρίδα από την εξορία

καιρός= η ευκαιρία

κακῶς λέγω τινά= κακολογῶ ≠ κακῶς ἀκούω ὑπό τινος= κακολογούμαι

κακῶς ποιῶ τινά= κακοποιῶ, βλάπτω ≠ κακῶς πάσχω ὑπο τινός= κακοποιούμαι, βλάπτομαι

κακῶς πράττω= δυστυχῶ

καλῶς ποιῶ= κάνω αγαθές πράξεις, πράττω σωστά

καλῶς ἔχω= εἶμαι, βρίσκομαι σε καλή κατάσταση

καλῶς πράττω= ευτυχῶ

καλῶς ἔχω με ἀπρφ. = εἶναι καλό να...

καρπόομαι- οὔμαι= εκμεταλλεύομαι

καταγιγνώσκω τινός τι= καταδικάζω (κατηγορώ) κάποιον για κάτι

κατάγω (καθίημι) τὸν φυγάδα = επαναφέρω τον εξόριστο από την εξορία στην πατρίδα

καταλείπω= αφήνω πίσω, κληροδοτώ/ εγκαταλείπω

καταμαρτυρῶ= κατηγορώ

καταψηφίζομαι τινός= καταδικάζω κάποιον

κατέρχομαι= επανέρχομαι από την εξορία στην πατρίδα

κελεύω (για κατώτερο)= παρακαλώ, **(για ἴσο)=** συμβουλεύω, **(για ανώτερο)=** προστάζω

κέρας= άκρο της στρατιωτικής παράταξης

κίνδυνος= ο δικαστικός αγώνας

κίνδυνον αἴρεσθαι= εκτίθεμαι σε κίνδυνο

ἐπὶ τοὺς κινδύνους χωρεῖν, πρὸς κινδύνους ἰέναι, εἰς κινδύνους ἔρχεσθαι= εκτίθεμαι σε κινδύνους

κίνδυνον ὑπομένειν= υφίσταμαι έναν κίνδυνο

τινὰ εἰς κίνδυνον καθιστάναι= εκθέτω κτ. σε κίνδυνο

κίνδυνός ἐστι + απρφ. ἢ απλή δοτ.= υπάρχει κίνδυνος να... ἢ για κτ.

ἐν κινδύνῳ εἶναι= βρίσκομαι σε κίνδυνο

ἐπὶ τῷ αὐτοῦ κινδύνῳ= με προσωπική διακινδύνευση

τὸν ἐπιόντα κίνδυνον= τον επικείμενο κίνδυνο

κρατῶ+ τινά= νικῶ

κρατῶ τινος= κυριαρχῶ, εἶμαι ανώτερος, κύριος κάποιου

οἱ κρείσσονες= οι ανώτερες, οι θείες δυνάμεις

τά κρείσσω= τα θεία

τά κρείσσονα= τα πλεονεκτήματα

κρεῖσσον ἐστι με απρφ.= εἶναι καλύτερο, προτιμότερο να...

κρείσσονες θεοί= οι θεοί του Ολύμπου

κρείπτων τῆς παιδείας= αυτός που δεν επιδέχεται παιδεία

κρίνομαι= δικάζομαι

κρίσις= δίκη

ἄκριτος= αδίκαστος, ο χωρίς δίκη

κύριος εἶμι+ απαρέμφατο= έχω την εξουσία να...

κύριος νόμος= ο νόμος που ισχύει

κύριος= έγκυρος, κυρίαρχος

κωλύμη, κώλυμα= εμπόδιο

Λ

λαμβάνω δίκην= τιμωρώ

λέγω τά τινος= αναφέρω για κπ.

εὖ λέγω= επαινῶ

κακῶς λέγω= κακολογῶ, αποδοκιμάζω

λέγω οὐδέν= λέω κτ. χωρίς σημασία ή ψεύδομαι

(δίκας) λέγειν ὑπέρ τινος= ομιλῶ ως συνήγορος κπ.

λείπομαι τινός= στερούμαι

λήμμα= ωφέλεια, κέρδος

λογίζομαι= σκέφτομαι, υπολογίζω

λοιδορῶ= κατηγορῶ, συκοφαντῶ/ λοιδορία= η συκοφαντία

λυμαίνομαι= κακοποιῶ, καταστρέφω

λυσιτελῶ τινί= ωφελῶ

Μ

μέγα φρονῶ= υπερηφανεύομαι

μέλει (απρόσωπο)= ενδιαφέρει να/ μέλλει (απρόσωπο)= πρόκειται να...

μέλλω= πρόκειται να

μέλημά ἐστί μοί τινος= ενδιαφέρομαι για κάτι

μεταμέλειά ἐστί μοί τινος= μετανιώνω για κάτι

μεταπέμπομαι= προσκαλῶ

μετέρχομα= επιδιώκω

μέτεστι μοι τινός= μετέχω σε κάτι

μετουσία ἐστί μοί τινος = συμμετέχω σε κάτι

(πάση) μηχανῆ= με κάθε τρόπο

Ν

νέμομαι τι= καρπώνομαι κάτι

Ξ

ξένως ἔχω= δεν γνωρίζω

Ο

ὀλίγου δεῖ, ὀλίγου, ἐς ὀλίγον, παρ' ὀλίγον= λίγο ἔλειψε, σχεδόν, παρά λίγο

παρ' ὀλίγον ποιούμαι τι= θεωρῶ κπ. ή κτ. ασήμαντο

δι' ὀλίγου= σε μικρή απόσταση, στη διάρκεια ή μετά από σύντομο χρονικό διάστημα, ξαφνικά

δι' ὀλίγων= με λίγα λόγια, σύντομα

ἐν ὀλίγῳ= σε μικρό διάστημα, σε ή για ένα σύντομο χρονικό διάστημα

ἐν ὀλίγοις, σὺν ὀλίγοις= ένας από τους λίγους, σφόδρα, σε ύψιστο βαθμό

ἐξ ὀλίγου= την τελευταία στιγμή, ξαφνικά

ἐπ' ὀλίγον, ὀλίγου γ' εἵνεκα= για λίγο χρονικό διάστημα

κατ' ὀλίγον= λίγο-λίγο

μετ' ὀλίγον τούτων= λίγο μετά από αυτά

ὁμιλία= συναναστροφή, επικοινωνία

ὁμολογῶ τινί= συμφωνῶ με κάποιον ή κάτι

ὄμορος+ δοτική αντικειμενική= γειτονικός

ὄνειδος= ντροπή, προσβολή

οἱ λέγοντες= οι ρήτορες

οἱ ἐν τῇ πόλει= οι πολίτες

οἱ πολλοί= ο λαός

οἱ προσήκοντες= οι συγγενείς

οἱ προσθέν= οι πρόγονοι

οἰκέτης= ο δούλος

οἶον τ' ἐστί+ απαρέμφατο (απρόσωπο)= είναι δυνατό να...

οἷος τ' εἰμί+ τελικό απαρέμφατο (προσωπικό)= μπορώ να...

οὐσία= περιουσία

οἴχομαι= αναχωρῶ ≠ ἤκω= ἔχω ἔρθει

Π

παραγίγνομαι, πάρειμι τινί= παραβρίσκομαι, βοηθῶ

παρακαλῶ= προσκαλῶ, προτρέπω, παρακινῶ

παρακελεύομαι= προτρέπω

παρέρχομαι, ἀνίσταμαι= ανεβαίνω στο βήμα (**οἱ παριόντες** = οι ρήτορες)

παρέχω πράγματα τινί= ενοχλῶ κάποιον

παρέχω τινί= ενοχλῶ κάποιον

παρέχει= είναι δυνατό, επιτρέπεται να...

παρήμι= παραμελώ

παρίσταται μοι+ απαρέμφατο= μου έρχεται στο μυαλό να

παρίσταται μοι τι= μου έρχεται κάτι στο μυαλό

παρησία= ελευθερία λόγου

παρησία= με θάρρος έκφρασης, απροκάλυπτα, ανοιχτά

περί πολλοῦ (πλειόνος) ποιούμαι= ενδιαφέρομαι πολύ (περισσότερο) για κάτι, εκτιμώ, θεωρώ μεγάλης αξίας

περιγίγνομαι τινός= κυριαρχώ, νικάω, υπερτερώνω, υπερισχύω

περιορῶ+ αιτιατική+ κατηγ. μτχ = ανέχομαι να..., επιτρέπω να... περιφρονώ, βλέπω με απάθεια να...

πέφυκα οὕτως= είμαι από τη φύση μου έτσι

πλεονεκτέω τῶν νόμων= είμαι ανώτερος από τους νόμους

πληθος= ο δήμος, η δημοκρατική πλειοψηφία

πληρώ- ὦ= γεμίζω, εξοπλίζω

πολιτεία= τα πολιτικά δικαιώματα, το πολίτευμα, το κράτος, το πολιτικό σύστημα, η δημοκρατία, τα πολιτικά δικαιώματα

φύσει, γένει πολίτης= από τη γέννησή του ελεύθερος πολίτης

ποιῶ ή ποιούμαι τινά πολίτην= πολιτογραφώ, δίνω σε κπ. τα δικαιώματα ελεύθερου πολίτη

τὰ πολιτικά πράττω= ενδιαφέρομαι για, παίρνω μέρος στα πράγματα της πόλης

τὰ πολιτικά βλέπω= βλέπω τα συμφέροντα της πόλης

πολιτικῶς ἔχω= πράττω, ενεργώ ως πολίτης, κατά συνταγματικό τρόπο 2. κατά το συνήθη τρόπο, κατά τα ειωθότα

πράττω τὰ τῆς πόλεως= παίρνω μέρος στη διοίκηση της πόλης

πρᾶγμα= η υπόθεση, πράγματα

πράγματα ἔχω ή πράγματα λαμβάνω παρά τινος= ενοχλούμαι

πράγματα ἔχειν ή παρέχειν= είμαι σε δυσκολίες, προκαλώ δυσκολίες ή προβλήματα

οἱ ἐν τοῖς πράγμασι= οι άρχοντες, οι αξιωματούχοι

νεώτερα πράγματα= πολιτικές μεταβολές

προσγίγνομαι= προστίθεμαι

προσέχω τὸν νοῦν τινι= στρέφω την προσοχή μου σε κάτι ή κάποιον

οἱ προσήκοντες= συγγενείς, οικείοι

προσίεμαι τινί= πλησιάζω

πυνθάνομαι= πληροφορούμαι

πύστις= ερώτηση, πληροφορία

Σ

σεμνόν ἐστι= είναι σπουδαίο, ευγενικό, αξιόλογο πράγμα να...

ἐπί τὸ σεμνόν μιμεῖσθαι= μιμούμαι κτ. ή κτ. ως προς την ευγένειά του

σημεῖον= απόδειξη

σκοπῶ= παρατηρῶ/ **σκοποῦμαι**= παρατηρῶ προσεκτικά

σπονδαί= ανακωχή, συνθήκη, ειρήνη

σπουδή= βιασύνη, προθυμία

μτχ. ἐσπουδασμένος= ετοιμασμένος με επιμέλεια, επεξεργασμένος

σπουδῆ= σοβαρά, με σοβαρότητα

σπουδὴν ποιοῦμαι= παίρνω στα σοβαρά

σὺν σπουδῇ, μετὰ σπουδῆς= με ζήλο, πρόθυμα

στάσις= πολιτική αναταραχή, επανάσταση

στρατεία= εκστρατεία

στρατιά= στράτευμα

συγγίγνομαι τινί= συναναστρέφομαι

συγγινώσκω τινί= συμφωνῶ/ συγχωρῶ

συγγνώμην (δίδωμι) ἔχω τινί= συγχωρῶ

συγγνώμης τυγχάνω ὑπὸ (παρὰ) τινος= συγχωρούμαι

συγχωρῶ τινί= συμφωνῶ

συλλέγω= συγκεντρώνω

συνδιαλλάττω= συμφιλιώνω

σύνειμι τινί= συναναστρέφομαι (**οἱ συνόντες**= οι μαθητές)

σχέτλιος= 1. ακατάβλητος, ανυποχώρητος, καρτερικός, επίμονος 2. σκληρός, απάνθρωπος, άσπλαχνος, ανελέητος

σχέτλια ἔργα= ανόσιες, άδικες πράξεις

σχέτλια πάσχω= παθαίνω φοβερές συμφορές

σχέτλιόν ἐστι= είναι ελεεινό, άθλιο να...

Τ

τὰ ἐπιτήδεια= τα απαραίτητα τρόφιμα

ταπεινῶς πράττω= βρίσκομαι σε κατάσταση παρακμής, ζω σε κατάσταση μετριότητας και αφάνειας

τέλος, ἐς (εἰς) τέλος, ἐπὶ τέλος, κατὰ τὸ τέλος= στο τέλος

διὰ τέλους= καθ' ὅλη τη διάρκεια μιας πράξης, μέχρι το τέλος

τέλος γήραος, θανάτιο, γάμοιο= γήρας, θάνατος, γάμος

τέλος ἔχω, λαμβάνω= τελειώνω

τέλος ἐπιγίνεται= ἐπέρχεται το τέλος, εκπληρώνομαι

οἱ ἐν τέλει= ὅσοι κατέχουν ἐξουσία ἢ ἀξίωμα, οἱ ἀξιωματοῦχοι (πολιτικοὶ ἢ στρατιωτικοί)

τὰ τέλη, οἱ ἐν τέλει ὄντες, οἱ τὰ τέλη ἔχοντες = οἱ ἄρχοντες

τελευταίω- ὦ= τελειώνω, πεθαίνω

τέμνω= λεηλατώ

τιμῶ (σαν δικαστής) τιμῶμαι (σαν ἀντίδικος) + γενικὴ ἀντικειμενικὴ = προτείνω ως ποινὴ

τιμῶ θανάτου= καταδικάζω σε θάνατο

τιμωρῶ τινὰ ἢ τιμωροῦμαι τινά = τιμωρῶ

τιμωρῶ τινί = βοηθῶ κάποιον

τυγχάνω δίκης ὑπὸ τινός= τιμωροῦμαι

τό τυχεῖν= ἡ νίκη

τὸ τυχόν= το τυχαίον, το σιδηροπτε

(ως ἐπίρρημα) **τυχόν**= κατὰ τύχη, ἴσως

τυγχάνω ὦν= τυχαίνει να εἶμαι

Υ

ὑπακούω= ἀκούω προσεκτικὰ, δίνω προσοχή 2. δίνω προσοχή σε κπ., λαμβάνω ὑπόψη, συμμορφώνομαι, υπακούω | συναινῶ, συγκατανεύω, συμφωνῶ για το συμφέρον κπ.

ὁ ὑπακούσας= ο θυρωρός

ὑπέικω τινί= υποχωρῶ σε κάποιον

ὑπολαμβάνω+ εἰδικό ἀπαρέμφατο= νομίζω

ὑπολαμβάνω= παίρνω το λόγο (αμτβ)

Φ

φείδομαι τινός= εξοικονομώ, δε σπαταλώ, λυπάμαι

φέρω ψήφον= ψηφίζω

τὸ φέρον= μοίρα, πεπρωμένο

ἄγειν καὶ φέρειν, ἄγεσθαι καὶ φέρεσθαι= αρπάζω, ληλατώ, κάνω επιδρομή 3. υποφέρω, αντέχω, ανέχομαι

καλῶς ἢ κακῶς φέρεσθαι= επιτυχαίνω ἢ αποτυχαίνω

φεύγω (δίκην ἢ γραφήν)+ γενική της αιτίας= δικάζομαι για...

φεύγω= δικάζομαι (στην πολιτική= εξορίζομαι)

ὁ φεύγων= ο κατηγορούμενος (ο εξόριστος)

φῆμαι= επαινετικοὶ ὕμνοι

φιλοτιμία= ἡ αγάπη της τιμής

φυλακή= φρούρηση, φρουρά, προσοχή

φυλακὴν ποιούμεαι= φρουρώ

Χ

χαλεπός= δύσκολος, δυσάρεστος

χαρίεις= χαριτωμένος, κομψός, όμορφος, τέλειος | ο ευγενούς καταγωγής και ανατροφής, ο ευγενής | χαριτωμένος, κομψός

οὶ χαριέστατοι= οὶ καλόγουστοι ἄνθρωποι

χάριν ἔχω/ οἶδά/ ἀποδίδωμί τινί= χρωστώ ευγνωμοσύνη σε κάποιον

χειμών= κακοκαιρία

χειροτονοῦμαι= εκλέγομαι

χρήματα= περιουσία, αγαθά, κτήματα

χρηστήριον= μαντείο, χρησμός

χωρέω- ὦ= προχωρώ, βαδίζω

χωρίον= τοποθεσία, μέρος

Ψ

Ψηφίζω= κρίνω σχετικά με ένα ζήτημα, εκδικάζω μια υπόθεση **ΜΕΣΟ** ψηφίζω, αποφασίζω με ψηφοφορία | με αιτ. | με απρφ. | αποφασίζω υπέρ κτ.

Ψῆφος= Α. λιθαράκι, βότσαλο Β. 1. μικρή πέτρα για αρίθμηση, αριθμός |(πληθ.) λογαριασμοί, υπολογισμοί 2. μικρή πέτρα για το παιχνίδι των πεσσών Γ. 1. μικρή πέτρα ως μέσο για την έκφραση της προτίμησης κατά την ψηφοφορία, ψήφος, ψηφοφορία 2. απόφαση ως αποτέλεσμα ψηφοφορίας, ψήφισμα 3. (γενικά) κάθε απόφαση 4. γνώμη, κρίση 5. τόπος όπου γίνεται η ψηφοφορία

φέρω, διαφέρω, τίθεμαι, δίδωμι τὴν ψῆφον= δίνω την ψήφο μου, ψηφίζω

ἐπάγω τὴν ψῆφον= προτείνω ψηφοφορία

μεταλαμβάνω τὴν ψῆφον= παίρνω ψήφο

διαιρῶ, κρίνω ψήφῳ= κρίνω με ψήφο

ψηφός ἐστί, γίνεται περί τινος= γίνεται ψηφοφορία

πλείστη ψῆφος, ἢ πλήθει νικῶσα ψῆφος= η πλειοψηφία

ἴσαι ψῆφοι= η ισοψηφία

ἡ κρύβδην ψῆφος, ἡ ἀφανὴς ψῆφος= μυστική, αντ. **φανερὰ ψῆφος**= φανερή

ἡ καθαιροῦσα, τετρυπημένη ψῆφος= καταδικαστική, αρνητική ψήφος, αντ. **ἡ σώζουσα, πλήρης ψῆφος**= αθωωτική, θετική ψήφος

μιᾶ ψήφῳ, ἀπὸ ψήφου μιᾶς= ομόφωνα

Κόννου ψῆφος= γνώμη ανάξια λόγου

Ω

ὠφέλιμος= χρήσιμος, επωφελής, κατάλληλος, ευεργετικός

τὸ ὠφέλιμον= η ωφέλεια, η χρησιμότητα, το κέρδος

ΤΟ «ΜΙΚΡΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ» ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΛΗΜΜΑΤΑ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΥΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ

ΣΟΦΙΑ. Γ. ΜΕΣΙΓΚΟΥ - ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ